

کارشناسان نام نهاد با گواهی نامه های تحصیلی جعلی

جعل در هر عمل و فعالیت به منظور فریب دیگران جرم است. ساختن یک سند کتبی کاذب یا تغییر دادن آگاهانه نوشته یا اسناد حقوقی، تحصیلی به منظور سوء استفاده جعل شمرده می شود.

نویسنده: فاتح سامع

استاد پیشین دانشگاه کابل

بخش اول:

به استناد گزارش ها و دیدبانی نهادهای آگاه، تعداد بیشماری از کارخانجات تهیه گواهی نامه های تحصیلی جعلی به پیمانهای گسترده و شگفت انگیزی فعالیت دارند. ترویج اسناد قلابی در کشور های عمداً عقب نگهداشته شده ی آسیای نظیر افغانستان و پاکستان و غیره چون بیماری واگیر سرایت کرده است. در نظام پر از فساد و تقلب در افغانستان، کاربرد مدارک دانشگاه های فریبنده منطقوی و غربی به شمول تعدادی بی شماری از موسسات شخصی و غیرمعیاری داخلی، فاقد سویه و صلاحیت دانشگاهی، به مانند مرکز بازرگانی کاغذ فروشی، چنان افزایش یافته و ریشه دوانیده که تمیز حق از باطل در ذهن اشخاص فهیم و تیز هوش هم مخدوش و قاطی شده است. دستگاه های استخبارات خارجی، در این آشفته بازار با توزیع مدارک ساختگی، افراد مورد نظر به شمول جاسوسان و خبر کشان خود را به نام های کارشناس و متخصص در تمام دستگاه های نظام دست نشانده تعبیه و تمهید می کنند. اگر جلو این گونه جعلکاری ها گرفته نشود و به همین روش ادامه یابد، در آینده نه چندان دور شاهد پیامدهای ناگوار این روند نامیمون و فاجعه انگیز خواهیم بود. در بخش های دیگر این نوشته، پیرامون عواقب جعل اسناد، طور مشرح با استناد به پژوهش ها، داده ها و اطلاعات موثق روشنی انداخته می شود.

جعل جرم است:

جعل در هر عمل و فعالیت به منظور فریب دیگران جرم است. ساختن یک سند کتبی کاذب یا تغییر دادن آگاهانه نوشته یا اسناد حقوقی، تحصیلی به منظور سوء استفاده جعل شمرده می شود. همچنان پر کردن خالیگاه های مربوط به سندی که حاوی امضای واقعی باشد، تغییر دادن مواد مندرج یا پاک کردن مواد موجود، یا سایر چیزهای که به قصد در جان زدن کسی صورت بگیرد و در قانون به ضرر دیگری تمام شود تقلب صریح بوده و مرتکبین آن مقصر اند که باید مورد پیگرد قانونی قرار گیرند.

همچنان جعل و تزویر عبارتند از:

- ساختن نوشته یا سند؛

- ساختن مهر یا امضای اشخاص رسمی یا غیر رسمی؛
- خراشیدن یا تراشیدن با قلم؛
- تغییر دادن متن یک سند؛
- الحاق یا محو، الحاق یا سیاه کردن متن یک سند؛
- تقدیم یا تاخیر تاریخ سند نسبت به تاریخ حقیقی؛
- الصاق نوشته ای به نوشته دیگر؛ و
- به کار بردن مهر دیگری بدون اجازه صاحب حساب.

نظایر این تغییرات یاد شده در بالا در یک سند به قصد فریب، جعل و تقلب جرم گفته می شود. با توجه به این توضیح مختصر بهتر است پیرامون اسناد و مدارک تحصیلی قلبی، برای آگاهی مردم و نهادهای مسئول و باوجدان روشنی لازم انداخته شود تا در پرتو آن بتوان در مورد صحت و ثقم مدارک آموزشی و دانشگاهی قضاوت سالم، بیغرضانه و آگاهانه صورت پذیرد.

نگاهی به مراحل اكمال موفقانه ی دوره فوق کارشناسی ارشد:

اتمام دوره فوق کارشناسی ارشد (PhD) هفت مرحله را در بر می گیرد که طور فشرده از آن ها یاد آوری می شود.

۱. تهیه و تدارک پیشنهاد پژوهش (Preparing a research proposal)؛

۲. تجدید نظر و مطالعه همه رساله ها و مقالات پژوهشی در مورد

(Carrying out a literature review)؛

۳. آغاز پژوهش و گردآوری آمارهای مورد نیاز

Conducting research and collecting results؛

۴. تکمیل مرحله یا درجه ی "Mph" کارشناس ارشد

درجه ی علمی دوره کارشناسی ارشد از طریق پژوهش "Mph" گفته می شود که مرحله ی گذار و عبوری برای مرحله فوق کارشناسی ارشد است. ناگفته نماند که در تمام دانشگاه ها اتمام دوره کارشناسی ارشد Mph برای آغاز فوق کارشناسی ارشد لازم نیست. این شیوه معمولاً در هند و برخی از دانشگاه های انگلستان رایج است؛

۵. تهیه و نگارش پایان نامه و یا رساله ابتکاری برای درجه فوق کارشناسی ارشد جهت آغاز کار فوق

کارشناسی ارشد (Completing a MPhil to PhD upgrade)؛

۶. نگارش پایان نامه و رساله دوره فوق کارشناسی ارشد

(Producing an original thesis/Writing up your dissertation)؛ و

۷. تشریح و تعریف مشخص موضوع پژوهش دوره فوق کارشناسی ارشد و تأثیر و پیامد کشفیات تحقیق در انکشاف و گسترش دانش را پایان نامه می نامند که در یک گفتگوی شفاهی در حضور اساتید و دانشمندان دانشگاه مربوطه از آن دفاع می شود (Defending your PhD at a viva voce).

بنابراین، تهیه، ارایه و پیشکش کردن پیشنهاد موضوع تحقیق، اشتراک و تهیه مطالب مربوط جهت تدوین سمینار ها در پیوند به موضوع تحقیق، مطالعه و تجدید نظر دقیق و نقد علمی بر تمام نوشته ها و تحقیقات پژوهشگران گذشته را در بر می گیرد. همچنان در جریان پژوهش تهیه و نگارش دریافت ها و نتایج آن، به صورت رساله یا پایان نامه (Thesis) تهیه و تدوین می شود. اصلاح و ویرایش هر بخش و هر فصل رساله چندین بار صورت می گیرد. بعد از نگارش رساله تحقیق، دفاع از آن در یک محفل بزرگ دانشگاهی و هیئت ارزیابی در حضور گروه از کارشناسان ارشد و مجرب، متخصص و دانشمند انجام می شود. در محفل به پرسش های مطروحه ی علمی همه شرکت کننده ها و هیئت ارزیابی جواب قناعت بخش باید ارایه شود. پاسخ ها بر مبنای دریافت ها و نتایج پژوهش مورد مطالعه (Research Topic) ارایه می شود. در مرحله ی نهایی پژوهش نامه (thesis/dissertation) برای ارزیابی به دو نفر متخصص دارای مدرک فوق کارشناسی ارشد در همان رشته، در خارج از دانشگاه مربوطه راجع می شود.

اگر در نتیجه ارزیابی ناظرین دانش پژوه (Academicians) در داخل و خارج از دانشگاه در متون رساله و روش پژوهش که بر مبنای آن پایان نامه نگاشته شده است، کدام کاستی و نواقصی خاطر نشان شده باشد، پژوهشگر باید متن پژوهش نامه خویش را تجدید نظر کند و مسایل مبهم و پیچیده آن را بر اساس پیشنهاد های ارایه شده رفع نماید و دیدگاه ی منتقد را در نظر گرفته و آن را تلفیق و ادخال کند. اگر پژوهش مطابق معیار های پذیرفته شده ی دانشگاهی نباشد، رساله ی مذکور رد می گردد. اما در صورتی که این مراحل موفقانه انجام شود، پنج سال تمام را در بر خواهد گرفت و ممکن است بر اثر زحمات زیاد، تلاش های پیگیر و همکاری استاد رهنما در چهار سال تمام شود. منظور از ذکر مراحل انجام تحصیل دوره فوق کارشناسی ارشد، آگاهی دادن به کسانی است که به روند و مراحل تحصیل در این دوره دانش-پژوهشی در دانشگاه ها آشنایی ندارند.

کارخانه های تولید مدارک و گواهینامه های جعلی:

دانشگاه جواهر لعل نهرو یکی از چهار دانشگاه با اعتبار در هند است که گواهی نامه فوق لیسانس یا فوق کارشناسی ارشد آن به سطح بین المللی پذیرفته می شود. اما، با دریغ، شماری از افراد شارلاتان، کاذب و پرمدعا با پرویی بیشتر از ظرفیت اصلی خویش بزرگ نمایی کرده و طوری جلوه می دهند که گویا از

دانشگاه جواهر لعل نهرو در مدت ۱۷ ماه گواهی نامه فوق کارشناسی ارشد به دست آورده اند. بدون شک، از قرائن بر می آید که این سلسله ی پیدایش نخبگان غیر منتظره در آینده نیز ادامه خواهد داشت و بعید به نظر نمی رسد.

دانشگاه جواهر لعل نهرو در نتیجه ی تماس های مکرر گزارشگران موشگاف، دانشجویان پیشین و گروه های حقیقت یاب از چندی به این سو برنامه تفکیک اسناد تحصیلی را جهت تصدیق درستی و نادرستی گواهی نامه ها و دانش نامه های دانشجویان آن دانشگاه روی دست گرفته است. در این برنامه برای رفع اشتباه و نگرانی مردم و نهادهای دانشگاهی و حفظ اعتبار خویش هیئت تخصصی را برای ارزیابی همه مدارک تحصیلی توظیف کرده است. اشخاصی که از این دانشگاه گواهی نامه ی فوق کارشناسی ارشد به دست دارند باید نسخه اصلی آن را به هیئت ارزیابی بفرستند. پس از تأیید این گواهینامه ها، دانشکده هایی که دارای مدرک فوق کارشناسی ارشد هستند، برای ارزیابی مدرک تحصیلی به هیئت تخصصی موضوع را راجع می کنند. به قول استاد بدایهه (Professor Yadaiah) فقط دانشکده هایی که جزئیات آن ها تأیید شده است، می توانند جزئیات فوق کارشناسی ارشدی خود را بررسی کنند. به قول استاد مذکور، اگر نامزدهای دور فوق کارشناسی ارشد، نتوانند نسخه اصلی (Hard copy) پژوهش های خویش را برای تأیید تا زمان مشخص ارائه دهند، گواهی نامه های فوق کارشناسی ارشد آن ها باطل بوده و در نظر گرفته نخواهد شد.

قابل یادمانی است که پذیرش برای انجام فوق کارشناسی ارشد شرایطی خاص دارد. لیسانس و کارشناسی ارشد نامزد برنامه تحصیل فوق کارشناسی ارشد، باید به سطح و سویه دانشگاه ی مربوط سازگاری معیاری داشته باشد تا پس از طی مراحل، نامزد دور فوق کارشناسی ارشد شناخته شود.

برعلاوه دانشجوی عرصه دانش-پژوهشی به هر زبانی که می خواهد تحصیل کند، به طور گفتمانی و نوشتاری باید به سطح دانشگاهی (Academic) صلاحیت و سلاست کامل داشته باشد. شواهدی انکار ناپذیر حاکی از آن است که بسیاری از مدعیان دارنده سند فوق کارشناسی ارشد حتی نمی توانند یک بند صد واژه یی در باره موضوع پژوهش خود به همان زبانی که تحصیل کرده اند، درست بنگارند.

آیا به نام دانشگاه جواهر لعل نهرو (JNU) و سایر دانشگاه ها مدرک فوق کارشناسی ارشد در برخی از موسسات تحصیلات عالی خصوصی تدریس و پیشکش می شود؟

بدون شک تعداد بیشماری از دانشگاه های تقلبکار موجود در شارب (Internet) زیر نام دانشگاه های شناخته شده مصروف جعل، تولید و فروش اسناد تحصیلی دانشگاهی به سویه لیسانس، کارشناسی ارشد و فوق

کارشناسی ارشد هستند. برای وضاحت این ادعا نخست، لازم است تا موسسات جعلی تحصیلی، به تفکیک کشور ها، بر استناد شواهد معرفی شوند. معرفی موسسات تقلبی جعلی در بخش دیگری از این پژوهش در بخش های دیگر این نگاشته ارایه خواهد شد.

های از تصاویر گواهی نامه ها و دانش نامه های جعلی نمونه

اصلاً برای اخذ مدرک کارشناسی ارشد و فوق کارشناسی ارشد چند سال لازم است، و شخصی متقاضی بایست واجد کدام شرایط لازم باشد؟

بیشتر گواهی نامه های کارشناسی ارشد و فوق کارشناسی ارشد دست اندرکاران رسانه ها و کارمندان ارشد رژیم های پسا یازدهم سپتامبر در افغانستان جعلی است که باید توسط یک نهاد مستقل با صلاحیت و مجرب مورد غور، بررسی و تفتیش قرار گیرد. کسانی که ادعا دارند از کشورهای غربی سند کارشناسی ارشد و فوق کارشناسی ارشد دارند باید مورد ارزیابی مجدد قرار گیرند. دوره های کارشناسی در رشته های گوناگون از طرق پژوهش محض؛ مضامین اصلی و منتخب؛ و روش مختلط که شامل مضامین و پژوهش می شود، پیشکش می شوند.

دوره کارشناسی ارشد از طریق مضامین اصلی و فرعی:

دوره کارشناسی ارشد از طریق تکمیل موفقانه ی مضامین اصلی و فرعی شامل حداقل ۸ و حداکثر ۱۶ مضمون است که نظر به رشته تحصیلی فرق می کند و می باید تکمیل شود. هر مضمون مستقل است و مضامین به دو بخش اصلی/اجباری و فرعی/انتخابی تقسیم می شوند. تدریس هر مضمون حداقل تا سه ماه را در بر می گیرد. بدون حاکمیت تام به زبانی که تحصیل می شود، امکان کامیابی برای دانشجوی میسر نمی باشد. شرح مختصر نحوه تکمیل دوره کارشناسی ارشد از طریق مضامین به قرار زیر است:

۱. برای اكمال موفقانه یک مضمون در دانشگاه های معتبر و معیاری علاوه بر امتحان همان مضمون، یکی دو سخنرانی (Presentation) پیرامون یکی از موضوعات مضمون مذکور در محضر تعدادی از اساتید و دانشجویان به شکل سمینار تقدیم می شود. همچنان در پایان سخنرانی به پرسش های حاضرین بر مبنای پژوهشی که انجام شده، توسط دانشجوی مذکور پاسخ ارایه می گردد.

۲. حداقل یک یا دو مقاله پژوهشی نیز در بخش های مربوط به همان مضمون که هر یک از ۴۰۰۰ الی ۴۵۰۰ واژه ساخته شده باشد، نوشته می شود. محتویات هر یک از آن مقالات باید با استناد حداقل ده منبع تحقیقی با ذکر مؤخذ به طور واضح نگاشته شود. در سطح کارشناسی ارشد استفاده از منابع غیر علمی مجاز نبوده، بلکه باید بر مبنای مقالات پژوهشی نشر شده در فصلنامه (Journal) های معتبر علمی استوار باشد. بسیاری از منابع شارب، به طور نمونه مانند ویکی پدیا (Wikipedia) یا رخنانه (Facebook)، اعتبار علمی و دانش-پژوهشی ندارند، بنابراین باید از استفاده چنین منابع خوداری گردد.

همچنان قابل یاد دهانی است که دانش-پژوه باید با کمال امانتداری در هنگام کاربرد داده ها، اطلاعات، نظریات، اندیشه ها و نتایج پژوهش های دانشگاهی دیگران، به هر گونه ی که اقتباس شده باشد، ولو که به کلمات و عبارات خود شخص نگاشته شود، با آن هم با ذکر مؤخذ مشخص گردد.

هرگاه مقاله مذکور به وسیله برنامه ی نرم افزار (software) ویژه، مانند ترنیتاین (Turnitin)، ارزیابی شود، در صورتی که بندها (Paragraph) و جملات از کدام منبعی طور مستقیم اقتباس و نقل و قول شده باشد خطوط سرخ شده در همان مقاله باید بیشتر از درصدی تعیین شده مورد نظر دانشگاه نباشد. به عباره دیگر متن مقاله باید بر اساس روش نگارش خود شخص دانش-پژوه تهیه شود. در غیر آن، انتحال و یا دزدی ادبی (Plagiarisms) محسوب شده و مطابق پالیسی و مقررات آن نهاد تحصیلی از دانشگاه اخراج و ناکام مطلق پنداشته می شود.

۳. توان و ظرفیت نگارش شخص دانش-پژوه:

اگر شخصی بر فرض محال در یکی از دانشگاه های معتبر و رسمی بریتانیا یا آسترالیا در سطح کارشناسی ارشد از طریق خواندن مضامین (Master by course work) کارشناسانه مشغول کسب تحصیل باشد، بنابر آن وی باید حداقل ۱۶ مضمون را در این دوره تمام کند. دانشجوی مذکور در این دوره برای هر مضمون باید حداقل در حدود ۴۰۰۰ یا ۴۵۰۰ واژه، مقاله بنویسد. در کل، در طول دوره کارشناسی ارشد هر دانشجو باید برای ۱۶ مضمون در موارد مختلف مربوط به همان رشته مقاله بنویسد که مجموع کلمات همه مقالات ۷۲۰۰۰ واژه می گردد. با تاکید مکرر و احسن باید گفت که بسیاری از مدعیان دارنده دانش نامه کارشناسی ارشد نمی توانند حتی دو بند (در حدود ۲۰۰ واژه) به همان زبانی که تحصیل کرده اند بنگارند. چنین مدعیان دارنده ی اسناد تحصیلات عالی جعلی، حتی به زبان مادری خود هم توان و ظرفیت خوانش و نگارش دو بند در رشته تحصیلی ادعا شده ی خویش را ندارند. اما دست کم رساله دانش پژوهشی دور کارشناسی ارشد باید حداقل از ۲۰۰۰۰ کلمه کمتر نباشد.

وزیر پیشین مخابرات در "جمهوری اسلامی افغانستان؟! " مثال برجسته ی این واقعیت انکار ناپذیر است که از دوره داینسور ها در پیشرفت مخابرات در افغانی می کرد، اما دارنده ی اسناد جعلی تحصیلی بود که به نام

مشاور و کارشناس در بلندترین مقام رژیم دست نشانده جان کری نصب شده بود. این مثال نمونه ی کوچکی از حضور چنین جعلکاران در راس هرم رژیم نامشروع موجود در افغانستان است. اینگونه افراد بنابر ملحوظات خاص به نام های مشاور و کارشناس، بدون تجربه کاری و دانش حرفوی با اسناد جعلی، در بلند ترین مقام دولتی گماشته می شوند.

قابل یاد دهانی است که اخذ سند فوق کارشناسی ارشد، در موضوع مورد پژوهش بسیار تخصصی و مشخص است. اما در دانشگاه های غربی منهای دانشگاه های بریتانیایی، آسترالیایی، کانادایی، امریکایی، و زیلاد جدید تمرکز تخصص شخص دانش پژوه بالای آموختن و کاربرد درست روش های گوناگون تحقیق نیست، در حالی که در آن دانشگاه ها بیشتر تمرکز دانش پژوه بالای آموزش، کاربرد و استفاده ی درست از روش های گوناگون تحقیقات معیاری و معتبر است. کسب سند فوق کارشناسی ارشد، بالای یک موضوع در یک رشته به این معنی نیست که شخص محقق در همه موضوعات و ابعاد همان رشته کارشناس یا متخصص یا صاحب نظر است. به طور نمونه اگر یک دانش پژوه در بخش رنگ برگ های درختان در یک دانشگاه در سطح فوق کارشناسی ارشد تحقیق می کند و به نتایج مطلوب و جهان شمول نایل می گردد، این بدان معنی نیست که آن محقق در همه رشته های زیست شناسی نباتات کارشناس، متخصص یا صاحب نظر و علامه دهر شمرده شود.

البته این یک اصل عمومی در همه دانشگاه های کشورهای نامبرده شمرده می شود که یک محقق، کارشناس، متخصص یا صاحب نظر در همه بخش های یک رشته نیست و داشتن سند فوق کارشناسی ارشد به معنی این نیست که شخص دارنده ی آن متخصص در همه ابعاد آن رشته است. بنابر این ادعای دوکتور فیزیک، زیست شناسی، کیمیا، اقتصاد، فلسفه، حقوق، سیاست، روابط بین المللی، روان شناسی یا ... قابل اعتبار نیست، چون چنین ادعا واهی و غیرعلمی است.

۴. پیامد کار، فساد و بیکارگی کارشناسان جعلی را در بحران زایی بخش های مختلف ادارات کشور شاهد هستیم. دانشجوی فارغ شده از دوره های کارشناسی ارشد و فوق کارشناسی ارشد که به زبان خارجی دو بند نوشته نمی توانند، از کدام گروه نمایندگی می کنند؟ تنها پاسخ به این پرسش چنین است که افراد دارای سند تحصیلی تقلبی از گروه جعلکار نمایندگی می کنند، نه از جمع دانشمندان!

روایات و چشم دید ها حاکی است که در آشفته بازار افغانستان، استخبارات خارجی در جعل اسناد تحصیلی برای جواسیس و نوکران خود از هیچگونه تلاش مزورانه دریغ نمی ورزند تا آنان را بر سرنوشت مردم و این کشور زیر اشغال خویش حاکم نگاه دارند. نهاد های استخباراتی برای عده ی از جواسیس خود زمینه ی به دست آوردن اسناد تحصیلات عالی و تخصصی را به همین منظور، از نهادهای خصوصی غیر معیاری فراهم می سازند، و برای اعمال اهداف خاص خود فقط از آنان استفاده ی ابزاری می نمایند.

۵. ترتیب واژگان - به طور نمونه کاربرد نادرست نام دانشگاه در زبان شفایی:

یکی از روش های فریبکاری جعلکاران دارنده ی اسناد تحصیلی تقلبی، همانا کاربرد اسم نادرست دانشگاه است که به آسانی می تواند مورد بررسی قرار گیرد. به گونه ی نمونه، شخص جعلکار می گوید: "من در دانشگاه مانچستر درس خوانده ام" یا "من از دانشگاه مانچستر فارغ شده ام". چنین افراد تقلبکار، همچنین گواهی نامه دانشگاهی خویش را نیز با همین نام می نویسند، در حالی که نام اصلی و رسمی آن دانشگاه "The University of Manchester" است، نه "Manchester University". این یکی از شیوه های معمول جعلکاران در قبال فریب اذهان مخاطبین است که می توان چنین تقلب را به آسانی شناسایی کرد. شکی نیست که بسیاری از رساله ها و پایان نامه های دانش-پژوهشی به ویژه در افغانستان و سایر کشورهای اسلامی به وسیله ی اشخاص دیگری در بدل حق الزحمه، از طرف نهادهای خصوصی و بازرگانی تهیه و نوشته می شود. پیشنهاد من این است که در مورد اسناد تحصیلی همه سران رژیم کنونی و آینده نیز همین روش مستقل ارزیابی رعایت شود تا حق از باطل تمیز شده بتواند.

پیامد استخدام و نصب افراد جعلکار در امور کشوری و لشکری:

جعلکاری در همه امور زندگی عمل زشت، ناپسند و خیانت است. جعلکاران با شیادی و قلدری به حقوق دیگران تجاوز کرده و فرصت کاریابی اشخاص مستحق را سلب می سازند. جعل اسناد، خیانت ملی و تجاوز صریح به حقوق افراد تحصیل یافته محسوب می شود که با زحمات فراوان اسناد فراغت به دست می آورند. اسناد تقلبی در تمام عرصه های حیات اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و امور اداری، لشکری، سیاسی و امنیتی کشور پیامدهای ناگوار، ویرانگر و مهلک در کوتاه مدت و دراز مدت دارد.

فاتح سامع سابق ویرایشگر (Editor) روزنامه کابل تایمز (Kabul Times Daily) و اکنون مترجمی شفایی و کتبی حرفوی و دارنده جواز ترجمه رسمی و قابل اعتبار و تصدیق شده از ناتی (NAATI Accredited and Certified Professional) و عضو هیئت تحریر تارنگار وزین آریایی (www.ariave.com) و گزارش گر آزاد (Freelance Journalist).

English	برگردان فارسی دری
Incorporate	ادخال، ضمیمه، ترکیب کردن، یکجا کردن، ضمیمه ساختن
Dissertation	پایان نامه علمی، رساله
Research	پژوهش، تحقیق
Researcher	دانش-پژوه، پژوهشگر دانشگاهی، محقق
Master by course work	دوره کارشناسی ارشد از طریق مضامین
Thesis	رساله علمی
Hard Copy	رونوشت اصلی، نسخه اصلی
Academician	عصو انجمن علمی
PhD	فوق کارشناسی ارشد (دوکتورا)
Expert	کارشناس، متخصص

Master Degree	کارشناسی ارشد (ماستری)
Master of Philosophy (Mph)	کارشناسی ارشد (ماستری از طریق پژوهش یا تحقیق)
Certificate	گواهی نامه
Academic Researcher	محقق دانشگاهی، پژوهشگر دانشگاهی